

A leírás szép, a valóság kevésbé

Romániában többször is hírt kaptunk az elmúlt két esztendő során arról, hogy a jelenlegi szlovák kormányzat nem szereti a magyarokat. Erről a helyszínen is meggyőződhattünk...

PAP ISTVÁN

Az Európai Kisebbségi Napilapok Egyesülete (MIDAS) által szeptember 7-14. között Pozsonyban szervezett tanulmányút során a hét európai kisebbségi napilapnál dolgozó újságírókat a politikai körök részéről először Pavol Paska, a szlovák parlament elnöke fogadta a képviselőházban. A házelnök szép szavakkal írta

le országát, mondván, hogy Szlovákia többnemzetiségű ország, ahol a kisebbségeknek biztosított jogok európai szintűek, noha van néhány vitatott téma, a romakérdést említve ebben a tekintetben.

Magyar: hallgass a neved!

Bár említhetett volna más is, például annak a felmérésnek az eredményeit, amelyet

éppen abban az időszakban hoztak nyilvánosságra, amikor újságírócsoportunk Pozsonyban járt. A Nyílt Társadalomért Alapítvány által végzett kutatás szerint a 14-15 éves szlovák fiatalok 37 százaléka antipatikusnak tartja a magyarokat, és a megkérdezettek 63 százaléka pedig egyenesen azt akarná, hogy a magyar nemzetiségűek csak ott-hon használhassák anyanyelvüket, az utcán pedig szlovákul kellene beszélniük. A tüzet olajöntéssel hevítette Ján Mikolaj tanügyminiszter, aki hidegvérrel kijelentette, hogy ő egyetért a szlovák fiatalokkal. Ez az ügy újságírócsoportunk kedélyeit is felbolygatta egy kissé. A Finnországból érkezett Kenneth Mynntti szerint már eleve a kérdésselvetés is aggályos, de amit az oktatási miniszter hozzatott, az már felháborító. „Finnországban ha egy politikus ehhez hasonló, a kisebbségek ellen irányuló kijelentést tette, azzal

a saját politikai haláláról szóló ítéletet írta alá” – mondta Kenneth.

Jogegyenlőség?

De térjünk vissza Pavol Paskához, aki arra a kérdésre, hogyan segíti a mostani kormány a magyarokat, leszögezte: a kormány nem tesz különbséget a kisebbségek között, mert itt jogegyenlőség van. Az anyagi támogatásokat a kisebbségeknek a kormány létszám szerint adja. Amikor a magyar nyelv hivatalossá tételéről kérdeztem, Pavol Paska leszögezte: a szlovák a hivatalos nyelv, de törvény van arról, hogy ott, ahol a kisebbség meghaladja a 20 százalékot, az igazságszolgáltatásban és a hivatalban használhatják anyanyelvüket. A törvényben lefektetettekhez képest a valóság mást mutat a jelenlegi szlovák kormány irányításáról, gondoljunk csak ismét a tanügyminiszter kijelentésére.

Egy kis szemforgatás: a kormány a zsidó emléknapon koszorúz

TANULMÁNYÚT KÉPEKBEN

Furcsa szobrok városa.

A litvániai lengyel újságíró, Katarzyna szerint Pozsony a furcsa szobrok városa. Most éppen a bronz Andersennel barátkozik, de Hvedoslav és Andy Warhol fémalkja is ott bújik meg valahol a belvárosban. Én is keresem ismerősöket, magyar múltunk Pozsonyhoz kötődő hőseit. Nem találtam.

Hóhéraszkasztás.

A Szlovák Rádió munkatársa éppen Sarat, a trieszti szlovén újságíró faggatja. A kérdések módfelelt érdekesek voltak. Mikor magyarságomra fény derült számára, megkérdezte, hogy mikor költöztet Romániába, a lengyel Katarzynától pedig azt tudkolta, hogy mióta él Litvániában...

Új szavak.

Bár egy szót sem értenek belőle, a Finnországból érkezett Kenneth és Denise élvezettel olvassák az Új Szót. Kiegyensúlyozott emberek ők, ami érthető is, ha be gondolkodunk abba a megdöbbentő kijelentésbe, amit Denise mondott valamelyik nap: „Nálunk a politikusok korrekt emberek”. Ezek aztán tényleg új szavak...

Dévényi betörés.

A szlovákiai tanulmányút utolsó programjaként kissé megfoghatott újságírócsoportunk szeptember 13-án a Pozsonytól alig több mint tíz kilométerre lévő Dévénybe látogatott. Megkoronázása volt ez az egyhetes, tartalmas és kellemes szlovákiai kiruccanásunknak. Isten veletek, sorstársak! Találkozunk jövőre Triesztben!

„Aprócska” gondok

A magyarokat érő negatív diszkrimináció néhány példáját adja Öllös László politológus, a Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatótanácsának elnöke. Ezekből csemegézünk: a régiókat úgy alakították ki, hogy a magyarok mind egyikben kisebbségben legyenek. Az EU-támogatásokból a dél-szlovákiai települések egyszerűen ki maradnak. Besztercebánya kerületben a támogatások megállnak az etnikai határnál, Rimaszombat körzetben 130 falu van, ezekből azonban csak az a 25 falu kapta meg az összes szociális és oktatási támogatást, amelyben szlovákok laknak. Szlovákia aláírta az Európai Kisebbségi Nyelvek Chartáját, de azóta sem alkalmazza.

www.erdon.ro
Mondja el véleményét!

Nem folklór-kisebbség

Más megvilágításban is megismerhettük a szlovákiai magyarok helyzetét az MKP vezetőségével, illetve a Fórum Intézet vezetőivel találkozáskor.

Csáky Pál, a jelenleg ellenzékben lévő Magyar Koalíció Párt (MKP) elnöke előjáróban elmondta, hogy a párt az Európai Néppárt tagja, és ebből kifolyólag is legszorosabb kapcsolata a Fidesz-szel van, de az MKP stratégiája az, hogy minden magyarországi kormányfővel igyekszik jó kapcsolatokat ápolni. „A romániai RMDSZ-szel hosszú távú együttműködési tervünk van. Szász Jenő pártjával még nincs hivatalos kapcsolatunk, mert még várjuk az ottani eseményeket” – tette hozzá Csáky Pál. „A magyar kisebbség jól szervezett, politikai, gazdasági erőt képvisel Szlovákiában, nem folklór-kisebbség” – fogalmazott Csáky. Nem gyakoriak a kisebbségek elleni atrocitások, de a Malina Hedvig, vagy a Szendrei Károly-ügy (a roma származású férfit a rendőrségi kihallgatások során halálra kínozták), nemzetközi botrányt kavartak, újabban pedig egy olyan videó kering a You Tube videomegosztó portálon, amely-

ben egy szélsőséges szlovák zenekar dalában többek közt Csáky Pál és Malina Hedvig meggyilkolására buzdít. A politika nagyban befolyásolja a szlovák-magyar viszonyt, mondják a magyar politikusok. A kép teljességéhez azért hozzátartozik az is – és ezt már Czajlik Katalin, az Új Szó főszerkesztő-helyettese mondja –, hogy a szlovákiai magyarok nem használják ki azokat a jo-

Csáky Pál, az MKP elnöke

gaikat, amelyekkel rendelkeznek, például használhatják magyar nevüket, de sok magyar ehelyett nevének szlovák verzióját használja.

Fele-fele

A kisebbségi nyelvű média helyzetének egyik érdekes aspektusára hívta fel a figyelmet a Szlovák Rádióban tett látogatásunk alkalmával Ūrge Tamás, a Szlovák Községi Rádió magyar adásának, a Pátriának a főmunkatársa: a médiatörvény megfogalmazása homályos, de a hivatalos értelmezés szerint egy rádiócsatorna sugárzási idejének minimum a felén szlovák nyelven kell sugározni. Ezért nincsenek Szlovákiában például magyar nyelvű kereskedelmi rádiócsatornák, hiszen ki hallgatná meg ugyanazt a szöveget magyarul és szlovákul is? – kérdezi Ūrge Tamás, aki hozzátesszi, hogy a Pátria rádió, közszolgálati csatorna lévén, kivételt képez e törvényi előírás alól.

Hangulatjelentés Pozsonyból és Budapestről

A politikai helyzet ellenére Pozsony egy élhető város. Hogy ez így van, erre angol és ír fiatalok is rájöttek már, akik elég sok kellemetlenséget okoznak hétfőnként a pozsonyiaknak.

Már az angolok sem a régiék. Vagy legalábbis eddig nem jártak fapados direkt járatok Kelet-Európa városaiba, minek folytán például Pozsony lakói közelről megismerkedhetnek annak a népnek a fiaival, amely a dzsentleman szavunkat adta. De ez utóbbi nem lehet más, mint véletlen egybeesés, gondolhatja bárki egy pozsonyi

Ő nem veszélyes

szombat este után... Ugyanis amióta a lócás repcsikkkel olcsón és hamar megközelíthető a szlovák főváros, azóta többnyire angol és ír fiatalok járnak oda hétfőnként legénybúcsúztatóra. Hagyományosan valamilyen jelmezszerű öltözékbe bújnak és tízes-tizenkettes csoportokban járják a belváros bájait, és addig nyelik a finom italokat, mígnem kivetkőzve önmagukból randalizolni kezdenek az utcán, egészséges vese- és egészségtelen gyomorműködésük vég-, illetve melléktermékeit hagyva maguk után. „Azért járnak ide, mert olcsó a sör, szépek a lányok” – mondja állandó vezetőnk, Czajlik Kati. Ugye, hogy más is észrevette már azt, amit én...

Jönnek az angolok!

Utolsó esténket töltöttük Pozsonyban egy hangulatos kis-kocsmában. Este tizenegy körül járt az idő, újságírócsopor-

tunk kellemes beszélgetéssel múltatta az időt, amikor egyszer csak hangos szóváltás csapta meg a fülünket. „Jézusom, jönnek angolok!” – mondja némi aggodalommal a hangjában mellettem Czajlik Kati. És valóban, már özönlött is be vagy tíz, Ipswich-i tájszólásban beszélő angol fiatal, akik feltehetőleg nagyothallók lehetnek, mert olyan hangosan kommunikáltak egymással, hogy az elnyomta a mi szavunkat, de még a Viva tévében éppen futó legújabb Metallica-klip muzsikáját is. Ide-oda járkáltak, hahotáztak, bohóckodtak, annyira belakták az aprócska pubot, hogy mi éreztük: egyre szűkösebbé vált a tér számunkra. És akkor eszünkbe jutott, hogy fáradtak vagyunk, menünk kellene...

De mielőtt még...

...elbíznánk magunkat. Pozsonyból hazafelé utazva több mint két órát kell várakoznom

Pesten, míg indul a csatlakozás. Szerencsére sok Váradról (ebben a tekintetben mindenképpen szerencsés) elszármazott barátom él Pesten, jó részük ki is jön elmé a Keletibe, és életképes felvetésként hangzik az, hogy indulásomig dobjunk be egy-egy sört egy közeli pesti restiben. Belépünk az egyikbe, mely két nagyobb helyiségből áll. Rövid tanakodás után úgy döntünk, hogy abba a fertályba ülünk, amelyben alkalmasint senki sem ült, ezért aztán – mivel pinchehelyiségről van szó – elég sötét van, mert nem ég a világítás. Már éppen kényelembe helyeznénk magunkat az egyik asztalnál, amikor beszél a Pulatos Panna: „üljete át a másik terembe, mert itt nincs más senki, és miattatok nem gyűjtöm fel a villanyt.” Mi pedig átme gyünk. Egy másik restibe.

www.erdon.ro
Olvasson többet!